

[Elsa-Moreto Ross.]

re, mener jeg, at et stort antal tilbud om hjælp og behandling skal stå åbne, varieret efter graden af misbrug.

Jeg kan derimod ikke gå ind for den af dyrlæge Precht foreslåede metode. Han foreslår umyndiggørelse af enhver narkoman, der efter lægeligt skøn ikke er i stand til at opføre med misbruget, ikke kan klare sig selv uden hjælp fra det offentlige, eller som begår strafbare handlinger i forsøg på at skaffe sig narkotiske midler til eget forbrug. Ved umyndiggørelsen skal den pågældende isoleres, f. eks. på en øde ø eller et sted, der ved sin indretning og bevogtning umuliggør ethvert forsøg på at skaffe den isolerede narkotiske stoffer, og besøg må kun meddeles den nærmeste familie. Den umyndiggjorte skal ved sit arbejde både under isoleringen og senere i det producerende erhvervs-liv tilbagebetale de udgifter, han ved sine narkotiske tilbøjeligheder har pådraget samfundet i form af understøttelse, erstatning osv. Denne behandlingsmåde indeholder så mange straffemomenter, at jeg på ingen måde kan godtage den. Narkotikamisbrugeren betragtes som en forbryder og ikke som en patient.

I bemærkningerne til lovforslaget stod der, at regeringen var enig med kontaktudvalget om ikke at anbefale tvangsindlæggelse og tvangstilbageholdelse af narkomaner og personer med smitsom leverbetændelse, da man fandt det rimeligt først at udbygge et virkelig velfungerende behandlingssystem på frivilligt grundlag. Udvalget er enig heri, men vil ikke afvise, at ny viden og nye erfaringer kan medføre, at spørgsmålet tages op igen til behandling.

Inden jeg slutter, vil jeg gerne ligesom ved første behandling give tilslutning til de foranstaltninger, som regeringen og kontaktudvalget har foreslået. Ganske særlig vigtigt finder jeg det, at vi fortsat udbygger det oplysende arbejde og den slags forebyggende arbejde, som kan aktivere de unge og gøre deres liv meningsfyldt, så de virkelig får et alternativ til det samfund, de så ofte stærkt kritiserer.

Poul Dam: Man kommer til at tænke på den berømte historie om skuespillerne, der, før tæppet skulle gå, så ud igennem kighullet og sagde: åh, det går endnu; vi kan sta-

dig væk tæve tilhørerne. Det ville de agerende i denne debat altså også kunne, hvis vi ellers var sådan indstillet, men det er vi selvfølgelig ikke.

Det er klart, at når en debat kommer på et så sent tidspunkt af dagen og efter en så lang dag, er der mange, der har andet at tage sig til. Men det er alligevel bedrøveligt, at dette meget alvorlige samfundsspørgsmål har en så begrænset interesse, og at de guld-korn, som falder her, kun via Ritzau vil komme ud i offentligheden.

Nu kunne man nok sige, at der i det, der er blevet sagt, først og fremmest har været en række gentagelser og suppleringer af den debat, vi havde ved lovforslagets første behandling. Der er ikke kommet så forfærdelig meget nyt frem, og jeg tror såmænd heller ikke, at det, jeg har at sige, vil føje noget nyt til det. Men dette skal jo først og fremmest tjene til at illustrere, hvilket uoverskueligt stort problem det er, vi her beskæftiger os med. Hvis vi deler problemet op i nogle småproblemer om nogle strafferegler, om indretning af dirkefri bokse i apoteker og forskelligt andet, kan vi såmænd nok overkomme det og få sagt et eller andet, som isoleret betragtet kan være rigtigt.

Men skal man betragte narkotikaproblemet mere seriøst, står vi her over for et problem, som i dag berører så at sige alle i samfundet. Det berører et ganske overvældende tal af de unge og yngste; det berører hele forældregenerationen, det berører alle, der som pædagoger eller socialarbejdere har at gøre med unge, og det berører naturligvis alle i deres egenskab af skattebetalere og ansvarsbevidste borgere. Det giver anledning til en række spændinger, en række problemer, en række bekymringer og først og fremmest til en meget stor og udstrakt fortvivlelse.

Denne fortvivlelse forekommer mig at være noget af det vigtigste. Vi kan godt sidde i narkotikaudvalget og glæde os over, at vi får meget papir, og at vi af det ene og det andet af disse stykker papir bliver klo-gere. Men papirerne fortæller kun en lille bitte del af hele sandheden. De fortæller meget lidt om de mange mennesker, som er ved at få deres tilværelse ødelagt af den ene eller den anden form for narkotika, og de fortæller meget lidt om de stemninger og følelser, der rører sig i befolkningen. Fru